

bigaaende Betydning og Interesse; men jeg kan aldrig antage, at Landsthinget vil vedkende sig, at en saadan Grund har nogen tilstrækkelig Betydning ved en organisk Lov, der skal ordne saa vigtige indre Forhold for en lang Tid, en Lov, som vi, naar den engang er vedtagen, maae ønske den største Bestandighed, den dybeste Indtrængen og de stærkeste Rødder. Forundringen over denne hele Sags Stilling tiltager, naar jeg seer hen til Regjeringsringen, og til hvad vi have hørt udtale af den ærede Indenrigsminister, hvem jeg til min store Beklagelse og til min store Forundring ikke i Dag seer her i Thinget. Det Lovforslag, der ikke vandt Sanction, da han var Minister, var, efter hvad han som Landsthingsmand havde udtalt, ikke tilstrækkeligt konservativt; det gav ikke Garantie nok for en konservativ Udvikling af de communale Forhold. Nu foreligger der et Forslag, som man, hvorledes man end vil bedømme det, ikke vil finde mere konservativt, og den samme Minister, han vil nu forelægge det til Sanction. Nu, lad os se, hvorledes dette forholder sig! Ministeren har under Sagens første Behandling her udtalt, at han havde betydelige Betænkeligheder ved hele dette Forslag. Han har sagt, at han ikke vil modsætte sig dets Vedtagelse og Stadfæstelse; han siger, at han kan ikke holde paa det med stor Styrke, saafremt det fra andre Sider skulde finde Modsigelse; han siger, at han ikke vil modsætte sig det, hvis det ikke bliver gjort værre i dette Thing, men maaskee endogsaa bliver gjort bedre; men til at gjøre det bedre, til at fremfalde en Forandring her i Thinget, hvorved det maaskee kunde blive bedre, ja, dertil have vi ikke Ministeriets Bistand; ja, skal jeg dømmen efter hvad der i dette Øieblik finder Sted, have vi ikke engang Ministeriets Opmærksomhed for, hvad dette Thing i dette Øieblik forhandler. Vi forhandle, dette høist vigtige Lovforslag anden Gang; og vore Endringsforslag — man bedømme dem nu forresten, som man vil — ere af en vis indgribende Character, og dem forhandle vi uden Ministeriets Tilstedeværelse. Og lad os nu vende tilbage til, hvad Ministeren forrige Gang udtalte! Han udtalte ikke, at han havde forandret sin Over-

bevisning om, hvorledes Loven burde være. Denne Lov tilfredsstiller ikke hans Overbevisning. Hvad der altsaa skulde bringe ham til at tilraade Hans Majestæt at sanctionere Loven, maatte være en dyb Følelse af en Nødvendighed, der laa i Tidsumstændighederne; han maatte antage, at Forholdene vare saaledes, at han maatte tilraade at vedtage en Lov, som han ifølge selve Lovens Principer ikke kunde billige; men dette siger han heller ikke; thi han siger: ja, jeg vil omtrent forholde mig ligegyldig; jeg vil forelægge Loven, jeg vil ikke modsætte mig den; men finder den Modstand fra andre Sider, saa kan jeg heller ikke synderligt gjøre Noget for den. Og om hvilken Gjenstand er det nu, at Ministeren erklærer sig saaledes? Er det om en Lov, der bestemmer, at vi i Nar skulle tabe 3 eller 4 tusinde Rbd., eller om at der i Nar skal bages Brød paa Landet til Indførsel i Kjøbstæderne, eller ikke? Nei, det er om en Lov, der i høieste Grad maa betegnes som indgribende, som en virkelig Organisationslov, og en Organisationslov af den største Vigtighed. Jeg tør sige, at det er aldeles forunderligt, at det er ikke passende, at denne Lov, den være nu god eller slet, bliver til Lov paa en saadan Maade, at en Organisationslov kommer tilveie under en saadan Stilling til Regjeringen. En saa indgribende Lov maa Regjeringen ikke lade blive til Lov, uden at have en Erkendelse af, at Loven enten er rigtig i sine Principer, eller at i alle Tilfælde en tvingende Nødvendighed byder det, og dette maa Regjeringen vedkende sig. Naar det ikke er saaledes, saa anseer jeg det for en Pligt for Regjeringen at modsætte sig Loven. En Neutralitet ved en Lov af denne Art er under en constitutionel Regjeringsform for mig aldeles utænkelig. Jeg mener nu, at en saadan Lov aldrig burde fremkomme ifølge et privat Forslag. Jeg troer, at Ordningen af Landets communale Forhold er en Gjenstand, som Regjeringen bør tage i sine Hænder. Ere Forholdene saaledes, at Ministeriet gaaer ud fra Rigsdagen, saa maa Stemningen for en ny Communallov gjøre, at Rigsdagen tilveiebringer et Ministerium, der vil tage Sagen i sin Haand; men ere Forholdene ikke saaledes, — de ere ikke